

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

**Сучасний культурно-мистецький простір:
креативні та інформаційно-комунікативні трансформації**

*Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв*

21–22 червня 2022 року

Київ – 2022

Сучасний культурно-мистецький простір: креативні та інформаційно-комунікативні трансформації : матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 21–22 червня 2022 р. М-во культ. та інформ. політики України; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. Київ : НАКККиМ, 2022. 195 с.

Збірник матеріалів присвячено актуальним питанням стану культурно-мистецького простору в умовах сьогодення, теоретичним питанням сучасного мистецтвознавства, мистецьким практикам у процесах експертизи, збереження і популяризації культурних надбань України, актуальним проблемам теоретичної та практичної культурології, соціальним комунікаціям в умовах глобальних трансформацій сучасності. Проаналізовано сучасні тенденції та інновації функціонування культурних і креативних індустрій. Висвітлено вітчизняний і зарубіжний досвід у розвитку інформаційних комунікацій та технологій.

Рекомендовано науковим співробітникам, працівникам бібліотек, викладачам і студентам закладів вищої освіти та широкому колу читачів.

Редакційна колегія

Копієвська О. Р., в. о. ректора Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології, професор, заслужений працівник освіти України, голова науково-методичної комісії з розробки стандартів вищої освіти галузі знань 02 «Культура і мистецтво» сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, член науково-методичної підкомісії з розробки стандартів вищої освіти спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, експертка Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (голова редколегії).

Степаненко Л. М., перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор педагогічних наук, доцент.

Денисюк Ж. З., в.о. проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 10 від 21 червня 2022 року)*

**Позиція авторів може не збігатися з позицією редакційної колегії збірника
Автори несуть повну відповідальність за викладений матеріал**

З М І С Т

Культурно-мистецький простір в умовах сьогодення

<i>Асталош Г.</i>	Композиторська спадщина Й. Губаї в контексті угорського скрипкового мистецтва кін. XIX – поч. XX ст.....	3
<i>Bobul I.</i>	Crossover as a form of the music synthesis at the beginning of XXI century [Кросовер як форма синтезу музики на початку XXI ст.]	4
<i>Боришполь Г.</i>	Культурний феномен суспільного ідеалу України та духовні цінності XXI століття.....	5
<i>Вернигоренко О.</i>	«Новодикунська ера»: образ майбутнього у творчості Олександра Довженка.....	7
<i>Водяхін Є.</i>	Значення та функції українського театрального мистецтва під час воєнного стану	11
<i>Гавеля О.</i>	Культура особистості як основа корпоративної етики закладів вищої освіти	12
<i>Гвоздик О.</i>	Книговидання як засіб протистояння України в інформаційній війні.....	14
<i>Гончарова О.</i>	Жіноче мистецтво Вірджинії да Веццо в культурно-мистецькому просторі Європи	16
<i>Геращенко М.</i>	Гібридні інформаційні виклики в умовах сьогодення	19
<i>Гирич В.</i>	До питання виховання актора в сучасних соціокультурних умовах	21
<i>Голояд Т.</i>	Особливості використання музично-дидактичних ігор у структурі сучасного уроку музичного мистецтва	22
<i>Добровольська В.</i>	Документування воєнних злочинів проти культурної спадщини під час збройної агресії РФ проти України	24
<i>Драч Т., Погребняк М.</i>	Західноукраїнські хореографи – представники танцю модерн сьогодення.....	26
<i>Жаворонков М.</i>	Парадигма мистецтва ілюзійонізму як невід’ємна складова інформаційно-комунікативного простору України	28
<i>Зайцева І.</i>	Український театр XXI століття: час трансформацій	29
<i>Зіненко Т.</i>	Українська художня кераміка на мистецькому фронті сьогодення	31
<i>Іванова А., Агемян А.</i>	Сучасні тенденції в дизайні інтер’єру.....	32
<i>Каблова Т., Ховзун Б.</i>	Виклики мистецької освіти в сучасному культуропросторі	33
<i>Карась В.</i>	Сучасна європейська музична культура: фестиваль «Музика без меж».....	34
<i>Кириловець І.</i>	Особливості розвитку екстремального металу в Норвегії (black metal).....	36
<i>Капишук О.</i>	Особливості виставкових проєктів до 120-річчя від дня народження М. П. Глуценка	37
<i>Kiloshenko O.</i>	Scientific approach to the foreign languages learning and its similarity to art therapy conceptions: a role in mental and physical health recovery [Науковий підхід до вивчення іноземних мов і його подібність до концепцій арт-терапії: роль у відновленні психічного та фізичного здоров’я]	39
<i>Клівак В.</i>	Особливості застосування віртуальної реальності в мистецьких виставках	41

Шанувальники як блеку, так і детх-металу часто асоціюються з антисоціальною поведінкою та вважаються соціально незалежними. Результати дослідження С. Чакер руйнують стереотипи і допомагають, хоча б частково, показати причину високого рівня національного визнання блек-металу у Норвегії. На думку дослідниці, шанувальники екстремальної музики, замість того, щоб бути соціальними аутсайдерами, найчастіше є нормальними членами суспільства, які «здатні перемикатися між сценічним і повсякденним життям та робити те, що очікується доречно і у відповідному контексті» [4]. Шанувальники детх-металу поміркованіші в політичних поглядах, ніж їхні колеги з блек-металу, які, зазвичай, підтримують ультраліві або ультраправі партії. Крім того, шанувальники блек- і детх-металу є продуктивними членами суспільства, які або працюють, або навчаються. Для С. Чакер рівень освіти пересічного слухача є визначальним аспектом для дослідження прихильників екстремального металу й ознакою феномену, який Б. Роккор у «Heavy Metal. Kunst. Kommerz. Ketzerei» називає буржуїзацією хеві-металу. Її оцінка слухача хеві-металу ламає стереотип неосвіченого, білого чоловіка робітничої професії, насправді хеві-метал (і пов'язані з ним піджанри) мають багато слухачів різного походження.

Отже, сьогодні метал і екстремальний метал досліджуються як глобальне явище, що актуалізує необхідність вивчення як музики, так і культури металу в кожному конкретному випадку з урахуванням регіональних і національних позицій, незважаючи на домінуючі американські чи британські теорії, на які раніше орієнтувалися дослідники метал-музики.

Література

1. Middleton R. Studying Popular Music. New York City: McGraw-Hill Companies, Inc., 1990, 168 p.
2. Hamm Ch. Putting Popular Music In Its Place. Cambridge, New York, Melbourne: Cambridge University Press, 1995. 390 p. URL: <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-american-studies/article/abs/charles-hamm-putting-popular-music-in-its-place-cambridge-new-york-melbourne-cambridge-university-press-1995-40-pp-390-isbn-0-521-47198-2/E99F8A7F3EAF68B89099DB8613F7BD7E> (дата звернення: 15.06.2022).
3. Bryson B. «Anything But Heavy Metal»: Symbolic Exclusion and Musical Dislikes» American Sociological Review. Vol. 61. № 5. Oct., 1996. P. 884–899. URL: <https://www.jstor.org/stable/2096459> (дата звернення: 15.06.2022).
4. Chaker S. Extreme Music for Extreme People: Black and Death Metal Put to the Test in a Comparative Empirical Study. The Metal Void. First Gatherings. URL: <https://ru.scribd.com/document/122811991/Niall-W-R-Scott-Imke-Von-Helden-The-Metal-Void> (дата звернення: 14.06.2022).

Капишук Олена,

*аспірантка Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв,
старша наукова співробітниця КЗК «Дніпровський художній музей» ДОР*

ОСОБЛИВОСТІ ВИСТАВКОВИХ ПРОЄКТІВ ДО 120-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. П. ГЛУЩЕНКА

Систематизуючи проєкти українських музейних закладів, що презентували живописні та графічні твори Миколи Глуценка, зазначимо сталу тенденцію – вшанування постаті художника та його мистецького доробку до ювілейних дат. Найважливіші виставкові проєкти відбувалися протягом 2020–2022 років у провідних музеях і презентували твори М. П. Глуценка з державних і приватних колекцій. Дослідження виставок включає обов'язкову розвідку онлайн-ресурсів: опублікованих мультимедіа, друкованих анотацій та інтерв'ю кураторів. І, якщо змога, особистий досвід відвідування експозицій задля знайомства з оригіналами творів і їх фотофіксації, вивчення виставкових експлікацій та отримання коментарів креативної команди. Огляд проєктів дозволив класифікувати виставки на регіональні, у яких культурна установа демонструє твори власної колекції, та міжрегіональні (реалізовані завдяки взаємодії культурних інституцій).

Розпочинаємо за хронологією з проєкту Одеського художнього музею «“Остання свобода”: пізні етюди Миколи Глуценка» [4]. Маємо зазначити, що куратори не присвячували виставку до ювілейної дати митця у 2021 році. Виставкова експозиція була доступна до перегляду на межі 2020–2021 років і презентувала 31 твір живопису та графіки з фондів музею. На особливу увагу заслуговує текст на підтримку проєкту на офіційному вебсайті музею. Життєпис митця доповнений роздумами кураторів: «...у пізніх роботах відчувуються мотиви представників французького живопису – П'єра Боннара, Фелікса Валлотона, Жоржа Руо, Анрі Матісса. Він пише майже відкритими кольорами – спектральними чи навіть яскраво-аніліновими» [4].

Дніпропетровський художній музей (з 2022 р. – Дніпровський художній музей) відкрив виставку «Микола Глущенко. Без віз» [3]. З січня до квітня 2021 року відвідувачі мали змогу оглянути 40 живописних творів – «найвиразніших, з огляду на тему виставки, полотен» [3].

«Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» навесні 2021 року прийняла виставку фондової збірки Дирекції художніх виставок України. Назва проєкту «Сонячні краєвиди, сонячні жінки» [7] походить із висловлювання письменниці Софії Яблонської про персональну виставку М. П. Глуценка у Львові 1934 року. Слід зазначити, що єдиний проєкт у столиці України до 120-ї річниці від дня народження М. П. Глуценка є прикладом співпраці культурних інституцій задля популяризації мистецької спадщини художника.

У день народження митця 17 вересня 2021 року співробітники Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України презентували онлайн-виставку «Ритми і ритми кольору» [6]. На офіційному вебсайті Архіву-музею представлені ескізи, малюнки з альбомів, роботи митця з музейної колекції, світлини з архівних фондів [6]. З анотації до виставки маємо змогу дізнатися, що 1973 року Микола Глущенко особисто передав перші експонати до зібрання установи, що дозволило сформувати особистий фонд митця № 49 [8].

Виставка «Золота колекція. Живопис, графіка Миколи Глуценка» [2] відкрилася 14 вересня у Вінницькому обласному художньому музеї. Було представлено 27 творів живопису, монотипії гуашшю, акварелі, монохромної графіки з колекції музею. Як зазначають куратори, твори «передані у березні 1979 року на постійне зберігання Дирекцією художніх виставок України» [2].

Наприкінці 2021 року були відкриті виставкові проєкти, які за масштабністю представленого матеріалу та завдяки взаємодії культурних інституцій вийшли за межі регіонального рівня. Зокрема, виставка «Ризик свободи» [5] в Полтавському художньому музеї (галереї мистецтв) ім. Миколи Ярошенка містила 84 твори. Фондова збірка Полтавського художнього музею була доповнена вибраними творами з колекції Дніпропетровського художнього музею. А мистецький проєкт «Барви ХХ століття» [1] був реалізований у Національному музеї у Львові ім. Андрея Шептицького одночасно на двох локаціях. Роботи М. П. Глуценка з приватної колекції Едуарда Димшиця та галереї «Ню Арт» (м. Київ) експонувались у головній будівлі музею. У будівлі історичного комплексу було представлено твори митця зі збірки Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького [2]. Експозиції двох виставкових майданчиків об'єднували роботи всіх творчих періодів митця й презентували рідкісні полотна М. П. Глуценка останньої чверті 1920-х – першої половини 1930-х років. Експлікація в історичному комплексі містила цінну інформацію про формування музейної колекції. З тексту можна було дізнатися, що в 1940 році музей викупив рідкісні твори 1930-х років, які залишались у депозиті з часів виставок Асоціації незалежних українських митців.

Важливість виставкової діяльності полягає в презентації мистецької спадщини Миколи Глуценка, введенні окремих творів і колекцій у науковий обіг для подальшого опрацювання дослідниками. Огляд виставкових проєктів 2020–2022 років допоможе оновити інформацію про державні та приватні колекції творів М. П. Глуценка для подальшої систематизації доробку художника.

Література

1. Барви ХХ століття : спільний мистецький проєкт Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького та Галереї Ню Арт (м. Київ). URL: <https://nml.com.ua/exhibition/mikola-glushhenko-barvi-hh-stolittya/> (дата звернення: 28.05.2022).
2. Золота колекція. Живопис, графіка Миколи Глуценка : виставка у Вінницькому обласному художньому музеї. URL: <https://bit.ly/39twLUd> (дата звернення: 11.06.2022).
3. Микола Глущенко. Без віз : виставка творів живопису в Дніпропетровському художньому музеї. URL: <https://artmuseum.dp.ua/?p=8820> (дата звернення: 28.05.2022).
4. «Остання свобода»: пізні етюди Миколи Глуценка : виставка в Одеському художньому музеї. URL: <https://www.ofam.org.ua/hlushchenko> (дата звернення: 28.05.2022).
5. Ризик свободи : спільний мистецький проєкт Полтавського художнього музею (галереї мистецтв) імені Миколи Ярошенка та Дніпропетровського художнього музею. URL: <https://www.gallery.pl.ua/mikola-glushhenko-rizik-svobodi.html> (дата звернення: 28.05.2022).

6. Ритми і ритми кольору Миколи Глущенка : онлайн-виставка з музейної колекції та архівних фондів ЦДАМЛМ України. URL: <https://csamm.archives.gov.ua/2021/09/17/rytmy-i-rymy-koloru-mykoly-hlushchenka/> (дата звернення: 28.05.2022).

7. Сонячні краєвиди, сонячні жінки : виставка з фондів Дирекції художніх виставок України у «Хлібні» Національного заповідника «Софії Київської». URL: <https://st-sophia.org.ua/uk/novini/u-hlibni-vidkrivayetsya-vistavka-zhivopisu-mikoli-glushhenka-sonyachni-krayevydy-sonyachni-zhynki/> (дата звернення: 28.05.2022).

8. ЦДАМЛМ України (Центр. держ. архів-музей літератури і мистецтва України). Ф. 49. Оп. 1, 2.

Kiloshenko Olena,

*senior lecturer of the Department of Cultural Studies and Intercultural Communications of
National Academy of Culture and Arts Management*

SCIENTIFIC APPROACH TO THE FOREIGN LANGUAGES LEARNING AND ITS SIMILARITY TO ART THERAPY CONCEPTIONS: A ROLE IN MENTAL AND PHYSICAL HEALTH RECOVERY

According to Dr Salinas, something that teaches a new skill, such as painting, dancing, or languages mastering requires your focus and attention. Some new pieces of knowledge are set up to show progress and offer encouragement. They can also help reduce any stress. [1]. As adults, we can grow new neurons. Neuroscientist Sandrine Thuret found practical approaches and advice for effective neurogenesis brain performance: memory increasing, mood-improving, and preventing the decline associated with ageing and stress [2].

Dr Wendy Suzuki, the author of Healthy Brain-Happy Life and professor at the Center for Neural Science at New York University, explains the best way to exercise to improve brain function. What time of day should you exercise? Early morning exercises are beneficial because they increase all those neurotransmitters and growth factors at a time right before you need to use your brain to learn and remember. She recommends maximizing the effects of morning exercises for your daily cognitive functions [3].

Your brain undergoes growing and modification continuously. Arrowsmith program exercises have incredible results at all age levels. Barbara Arrowsmith has created one of the first practical applications to the principles of neuroplasticity for the learning disorders treatment. Her program is implemented in educational institutions internationally. As a researcher, Dr Naja Ferjan Ramirez studies how the brain perceives language. There is a part of the brain called the prefrontal cortex in the very front of your brain. And we use this part of the brain to direct our attention, switch back and forth between tasks and think flexibly. Bilinguals have high brain performance and strong prefrontal region responses to language sounds. The constant switching back and forth between two languages provides brain exercise. It strengthens these brain networks that participate in attention switching. We can observe how cognitive abilities boost bilinguals. According to other studies, bilinguals of any age have advantages in tasks that require cognitive flexibility [4].

American neuropsychologist Roger Wolcott Sperry discovered that the left and right parts of the human brain are different: they perform various tasks and can work independently of each other. In 1981, Sperry and co-authors received the Nobel Prize for this discovery. Indeed, the right and left halves of the brain have something like a division of labour. But Sperry never said that the right side is for creativity and the left part is for intellect. The differences between the right and left sides of the brain are much more modest. In the left hemisphere of right-handed people (left-handers sometimes have the opposite), Broca and Wernicke's zones locate, which are responsible for speech. The right hemisphere does not know how to talk, but it has more areas for attention matters [5]. But even this specialization is relative. With few exceptions, both hemispheres can process almost all sorts of information, although they work differently. And not only the right part, but both hemispheres are responsible directly for creative abilities. It is logically because, in healthy people, the right and left halves of the brain work in a coordinated manner. One half of the brain never dominates the other. Mathematicians have similar brains to artists. Their structure and productivity are the same.

Neuroscientist Santiago Ramón y Cajal wrote that the brain changes and learns even after adulthood. He proposed a term for such a change – neuroplasticity. Brand new nerve cells develop from progenitor ones even in elders, as scientists proved in 2017 and confirmed in 2018. Neurons could reorganize after a traumatic event. Stress can change the functions and the structure of the brain itself [6]. To master a subject faster – say, learn English – someone should learn new expressions and words before going to bed. When we sleep, in the hippocampus – the part of the brain responsible for memory – memories are intensively fixed.

Наукове видання

**СУЧАСНИЙ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР:
КРЕАТИВНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ**

Матеріали Всеукраїнської
науково-практичної конференції

*Редактори: С. Б. Дегтярьова, Л. М. Міненко
Верстка та макетування: Л. М. Міненко*

Підп. до друку 20.07.2022. Формат 60х84 ¹/₁₆.
Папір друк. апарат. Друк офсетний. Обл.-видав. арк..17,09
Умов. друк. арк. 11,28. Зам. . Тираж 100.

Видавець і виготовлювач
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
01015, м. Київ, вул. Лаврська, 9.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи
ДК № 3953 від 12.01.2011.